

İlgili Kanun / Madde
6100 S. HMK/167, 369

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/8763
Karar No. 2024/10645
Tarihi: 04.07.2024

- ARABULUCULUK AŞAMASINDA DÜZENLENEN ANLAŞMA BELGESİ
● ARABULUCULUKTA ANLAŞILAN KONULARIN BİR DAHA DAVA KONUSU YAPILAMAYACAĞI
● ARABULUCULUK ANLAŞMA BELGESİNİN MAHKEMECE İPTALİ İSTENMEDEN ANLAŞILAN KONULARA İLİŞKİN DAVADA İŞİN ESASINA GİRİLEMeyeCEĞİ
● ARABULUCULUK ANLAŞMA BELGESİNİN İPTALİ İŞE İADEYE KARAR VERİLMESİ İSTEMLİ DAVADA TEK DAVANIN BULUNDUĞU
● İHTİYARİ ARABULUCULUK ANLAŞMA BELGESİNİN İPTALİ İSTEMİNİN ÖN SORUN OLARAK ELE ALINMASININ GEREKTİĞİ

ÖZETİ: Bilindiği gibi 6325 sayılı Kanun'un 18 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre arabuluculuk faaliyeti sonucunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşılabilir hususlarda dava açılmaz.

Dairemizce yapılan değerlendirmede, anlaşma belgesinin veya anlaşmaya dair son tutanağın, anlaşılabilir hususlarda dava açılmasının önünde hukuki bir engel oluşturduğu sonucuna varılmıştır. 6325 sayılı Kanun'un 18 inci maddesinde açıkça ve emredici şekilde, anlaşılabilir hususlarda dava açılmayacağı öngörüldüğünden öncelikle bu engelin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Kanun, anlaşma belgesinin varlığı karşısında bu belgede anlaşıldığı belirtilen hususlarda dava açılmasına imkân tanımamaktadır. Bu bakımdan anlaşma belgesinin iptaline karar verilmedikçe alacak yahut işe iade talebi

ile açılan davaların esasına yönelik inceleme yapılması mümkün değildir. Anlaşma belgesinin geçersizliğini ileri süren taraf, bu belgenin iptalini ayrı bir dava ile talep edebileceği gibi anlaşma belgesinin iptali talebini, alacak veya işe iade talebi ile aynı davada da ileri sürebilir.

Davacının dava dilekçesinde anlaşma belgesinin geçersiz olduğunu ileri sürerek netice-i talep bölümünde alacak veya işe iade talep etmesi veya dava dilekçesinde anlaşma belgesinin geçersiz olduğunu ileri sürerek netice-i talep bölümünde anlaşma belgesinin iptali ile alacak veya işe iade talep etmesi durumunda tek bir dava vardır. Anlaşma belgesinin geçersizliği iddiası, açılan davada ön sorun olarak incelenir. Mahkemece, alacak veya işe iade davası ile ilgili hükümden ayrı olarak anlaşma belgesinin iptaline ilişkin bir hüküm kurulması sonucu değiştirmez. Alacak ya da işe iade davasında, cevap dilekçesinde geçerli bir anlaşma belgesi olduğunun savunulması durumunda da bu husus, davada ön sorun olarak ele alınır. Diğer bir ifade ile davacıya anlaşma belgesinin iptaline yönelik ayrı bir dava açılması için süre verilmesine gerek bulunmamaktadır. Kesinlik hususu ön soruna göre belirlenemeyeceğinden, temyiz incelemesi sırasında işe iade davası mahiyeti itibarıyla kesin kabul edilir, alacak davasında ise miktara göre kesinlik belirlenir.

Davacı tarafından anlaşma belgesinin geçersizliğinin tespiti ile alacak veya işe iade davası birlikte talep edilmediği veya açılan davada davalı tarafça geçerli bir anlaşma belgesinin varlığı ileri sürülmediği sürece, anlaşma belgesinin iptali hususunun, 6100 sayılı Kanun'un 163 üncü maddesi bağlamında ön sorun olarak ele alınması mümkün değildir.

Öte yandan; 25.10.2017 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince 4857 sayılı İş Kanunu'nun(4857 sayılı Kanun) 20 nci maddesi uyarınca açılan fesih bildirimine itiraz davalarında verilen kararlar hakkında temyiz yoluna başvurulamaz. 4857 sayılı Kanun'un geçici 1 inci

maddesinin dördüncü fıkrasında da İlk Derece Mahkemeleri tarafından bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararların karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tâbi olduğu hususu düzenlenmiştir. Belirtilen düzenlemeler uyarınca ilk derece mahkemelerinden 25.10.2017 tarihinden sonra verilen işe iade davalarındaki kararlar hakkında bölge adliye mahkemesi kararları kesindir, bu kararlara karşı temyiz yoluna başvurulamaz. Tek başına anlaşma belgesinin iptali talebine ilişkin davalarda verilen kararlar ise Yargıtay denetimine tâbidir. Bu şekilde 25.10.2017 tarihinden sonra her iki davanın kanun yolu da birbirinden farklı hâle gelmiştir.

Her iki dava için kanunlarda yer alan düzenleme ve kanun yolları farklı olduğundan, arabuluculuk anlaşma belgesinin iptali davası ile işe iade davası ayrı ayrı açıldığında, bu davaların ayrı görülmesi ve arabulucunun iptali davası bekletici mesele yapılarak sonucuna göre karar verilmesi gerekmektedir.

Somut uyuşmazlıkta; davacı tarafından işe iade davası ve arabuluculuk tutanağının iptali davaları ayrı ayrı açılmış olup işe iade davasında, arabuluculuk tutanağının iptali davasının sonucunun bekletici mesele yapılması gerekirken davaların birleştirilerek görülmeleri isabetsizdir.

Taraflar arasındaki arabuluculuk tutanağının iptali ve işe iade davasından dolayı yapılan yargılama sonunda, İlk Derece Mahkemesince asıl ve birleşen davaların reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

1. Davacı vekili asıl dava dilekçesinde; davacının, davalı işyerinde resepsiyon görevlisi olarak 02.01.2018 tarihinden iş sözleşmesinin haksız olarak feshedildiği

19.12.2022 tarihine kadar çalıştığını, müvekkilin iş sözleşmesinin oldu bittiye getirilmek suretiyle ve planlı bir şekilde otele davet edilen bir arabulucu aracı kılınarak işverenin talepleri doğrultusunda düzenlenen arabuluculuk tutanağı ile feshedildiğini, iş sözleşmesini sonlandırma işleminin müvekkilinin gerçek iradesini yansıtmadığını ileri sürerek iş sözleşmesinin feshini içeren ihtiyari arabuluculuk anlaşma tutanağının iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

2. Davacı vekili birleşen dava dilekçesinde; davacının iş sözleşmesinin 19.12.2022 tarihinde haksız ve usulsüz olarak feshedildiğini, daha önceden ayarlanan bir arabulucu ile sanki gerçek anlamda ortada taraflar arasında uzlaşarak yapılan iradi bir iş sözleşmesi feshi söz konusuymuş gibi tutanak hazırlatılıp davacıya imzalatırıldığını, iş sözleşmesi sonlandırma işleminin hem müvekkilinin gerçek iradesini yansıtmadığını hem de sözleşmesinin feshinde müvekkilinin herhangi bir kusurunun bulunmadığını ileri sürerek iş sözleşmesinin feshinin geçersizliğinin tespiti ile işe iadesine, somut davanın, bağlantılı olan Ankara 31. İş Mahkemesinin 2022/683 Esas sayılı dosyası ile birleştirilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı vekili asıl davaya cevap dilekçesinde; davacının, arabuluculuk sürecini iyiniyet kurallarına aykırı şekilde reddetmesini makul bulmanın mümkün olmadığını, bütün hesapları bizzat onaylayan ve haklarını bilen davacının arabuluculuk sürecine ilişkin iddialarını kabul etmediklerini, usulüne uygun olarak yapılan arabuluculuk süreci neticesinde tarafların özgür iradeleriyle anlaşmaya vardıklarını savunarak davanın reddini istemiştir.

2. Davalı vekili birleşen davaya cevap dilekçesinde; ihtiyari arabuluculuk yoluyla aralarındaki iş ilişkisini anlaşma ile sona erdirdiklerini, söz konusu arabuluculuk dosyasının davacının işe iade davasından doğabilecek haklarını da kapsadığını, taraflar arasında geçerli ve ilâm hükmündeki anlaşma belgesine rağmen açılan davanın başkaca bir hususun araştırılmasına dahi gerek olmadan reddine karar verilmesi gerektiğini belirterek davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; taraflar arasında yapılan ihtiyari arabuluculuk görüşmeleri sonucunda imzalanan arabuluculuk tutanağının hata, hile ve ikrah gibi irade fesadına maruz kalınması nedeniyle imzalandığı hususunun dosya kapsamındaki delillerle ispatlanamadığı, davacının haklarını ve arabuluculuk tutanağını imzaladığında sonuçlarını bilebilecek durumda olduğu, ihtiyari arabuluculuk anlaşma belgesinin iptali talebinin reddi gerektiği, davacının ihtiyari arabuluculuk sürecinde iradesinin sakatlandığı hususunda ispat gerçekleşmediğinden arabuluculuk müzakeresi sonucu anlaşma sağlanan işe iade talebi yönünden de davanın dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle asıl ve birleşen davaların reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı vekili istinafa başvuru dilekçesinde; davacının 02.01.2018 tarihinden iş sözleşmesinin davalı tarafından haksız olarak feshedildiği 19.12.2022 tarihine kadar görevini layıkıyla yerine getirdiğini, davalının, iş sözleşmesini haksız ve usulsüz olarak feshettiğini, davalı Şirketin sözde haksız olarak iş sözleşmesini feshettiği müvekkiline kıdem tazminatı ödediğini, davalı tarafından planlanan iş sözleşmesini sonlandırma işleminin davacının gerçek iradesini yansıtmadığını ve sözleşmenin feshinde müvekkilinin herhangi bir kusurunun söz konusu olmadığından, arabuluculuk tutanağının iptali ile müvekkilinin işine iade edilmesi gerektiğini, usulüne uygun bir arabuluculuk müzakeresinin/görüşmesinin dahi yapılmadığını, başvuru işverenin işçi işveren uyumsuzlukları için kanunen getirilen arabuluculuk uygulamasını kanuna karşı hile yapmak suretiyle uygulattığının görüldüğünü, arabuluculuk tutanağının 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 30 vd. maddelerinde yer alan hükümler nedeniyle (arabuluculuk tutanağı korku yaratmak suretiyle imzalandığından) iptali gerektiğini; dolayısıyla müvekkilinin de işe iadesinin gerektiğini belirterek istinaf yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; ihtiyari arabuluculuk anlaşma tutanağına göre işçilik alacakları ile işe iade konusunda taraflarca anlaşma sağlandığı, işçinin işveren nezdinde hizmet dönemine ilişkin olarak anlaşılan kalemler hariç geçmiş dönem ücret, hafta tatili, yol ve yemek, ulusal bayram ve genel tatil, prim ve ikramiye, sosyal yardım, yıllık izin, fazla çalışma, asgari geçim indirimi, kötüniyet tazminatı, haksız fesih tazminatı, ayrımcılık tazminatı, maddi ve manevi tazminat alacağı bulunmadığının belirtildiği, toplam 51.772,30 TL ödeme konusunda mutabakat sağlandığı, işçinin işe iade talebinin bulunmadığı, buna bağlı parasal haklar ile işe iade sonrası boşa geçen süre ücreti ve işe başlatmama tazminatı taleplerinin olmadığı konusunda tutanağın düzenlendiği, ihtiyari arabulucunun tutanakta belirtilen adresi ile davalı işyeri adresinin aynı olmadığı, tutanak tarihi olan 20.12.2022 tarihli işyeri kamera kayıtlarının Mahkemece incelemeye alındığı, ses detayı olmayan kayıtlarda davacı ile muhasebeci olduğu belirtilen kişinin konuştukları ve el sıkışarak işçinin ayrıldığı görüldüğü, beyanlarına başvuru tek tanığın da arabulucu görüşmesi konusunda görgüye dayalı bilgisi bulunmadığı gözetilerek ve imzaların geçerliliği konusunda da herhangi bir iddia olmadığından davacının iradesinin fesada uğratıldığının davacı tarafca ispat edilemediği, işe iade davası yönünden de ihtiyari arabuluculukta anlaşma sağlandığı göz önüne alınarak istinaf sebeplerine itibar edilmediği gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili, istinaf dilekçesinde ileri sürdüğü sebepleri belirterek kararı temyiz etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, ihtiyari arabuluculuk anlaşma belgesinin iptali davası ile birleşen işe iade davasının birlikte görülüp görülemeyeceği noktasında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1.6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

2. 6100 sayılı Kanun'un "*Davaların ayrılması*" kenar başlıklı 167 nci maddesi şu şekildedir:

"(1) Mahkeme, yargılamanın iyi bir şekilde yürütülmesini sağlamak için, birlikte açılmış veya sonradan birleştirilmiş davaların ayrılmasına, davanın her aşamasında, talep üzerine veya kendiliğinden karar verebilir. Bu durumda mahkeme, ayrılmasına karar verilen davalara bakmaya devam eder."

3. 6100 sayılı Kanun'un "*Bekletici sorun*" kenar başlıklı 165 inci maddesi ise şöyledir:

"(1) Bir davada hükmün verilebilmesi, başka bir davaya, idari makamın tespitine yahut dava konusuyla ilgili bir hukuki ilişkinin mevcut olup olmadığına kısmen veya tamamen bağlı ise mahkemece o davanın sonuçlanmasına veya idari makamın kararına kadar yargılama bekletilebilir."

4. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun (7036 sayılı Kanun) 3 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şu şekildedir:

"(1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

"(2) Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir."

5. 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun (6325 sayılı Kanun) 18 inci maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"(5) (Ek: 12/10/2017-7036/24 md.) Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde, üzerinde anlaşılan hususlar bakımında taraflarca dava açılmaz."

6. 6098 sayılı Kanun'un 27, 30, 39ve 420 nci maddeleri.

7. 7036 sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi.

3. Değerlendirme

1. Somut uyuşmazlıkta davacı vekili, asıl dava dilekçesi ile davacının iradesinin sakatlandığını ileri sürerek iş sözleşmesinin feshini içeren ihtiyari arabuluculuk anlaşma tutanağının iptalini talep etmiş; birleşen dava ile iş sözleşmesini sonlandırma işleminin hem müvekkilinin gerçek iradesini yansıtmadığını hem de sözleşmenin feshinde müvekkilinin herhangi bir kusurunun söz konusu olmadığını belirterek iş sözleşmesinin feshinin geçersizliğinin tespiti ile işe iadesine, dava dosyasının, Ankara 31. İş Mahkemesinin 2022/683 Esas sayılı dava dosyası ile birleştirilmesine karar verilmesini talep etmiştir. Ankara 12. İş Mahkemesinin 10.01.2023 tarihli ve 2023/10 Esas, 2023/21 Karar sayılı kararı ile aralarında fiilî ve hukuki bağlantı bulunduğu gerekçesiyle işe iade davasının, Ankara 31. İş Mahkemesinin 2022/683 Esas sayılı davası ile birleştirilmesine karar vermiştir.

2. İlk Derece Mahkemesince davacının ihtiyari arabuluculuk sürecinde iradesinin sakatlandığı hususunda ispat gerçekleşmediği gerekçesiyle asıl davanın reddine ve arabuluculuk müzakeresi sonucu anlaşma sağlanan işe iade talebine ilişkin birleşen davanın da dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar verilmiştir.

3. Bölge Adliye Mahkemesince ise davacının iradesinin fesada uğratıldığının davacı tarafça ispat edilemediği, bu yönden somut delil ibraz edilemediği, işe iade davası yönünden de ihtiyari arabuluculukta anlaşma sağlandığı gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esaslan reddine karar verilmiştir.

4. Bilindiği gibi 6325 sayılı Kanun'un 18 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre arabuluculuk faaliyeti sonucunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşılan hususlarda dava açılmaz.

5. Dairemizce yapılan değerlendirmede, anlaşma belgesinin veya anlaşmaya dair son tutanağın, anlaşılan hususlarda dava açılmasının önünde hukuki bir engel oluşturduğu sonucuna varılmıştır. 6325 sayılı Kanun'un 18 inci maddesinde açıkça ve emredici şekilde, anlaşılan hususlarda dava açılmayacağı öngörüldüğünden öncelikle bu engelin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Kanun, anlaşma belgesinin varlığı karşısında bu belgede *anlaşıldığı belirtilen* hususlarda dava açılmasına imkân tanımamaktadır. Bu bakımdan anlaşma belgesinin iptaline karar verilmedikçe alacak yahut işe iade talebi ile açılan davaların esasına yönelik inceleme yapılması mümkün değildir. Anlaşma belgesinin geçersizliğini ileri süren taraf, bu belgenin iptalini ayrı bir dava ile talep edebileceği gibi anlaşma belgesinin iptali talebini, alacak veya işe iade talebi ile aynı davada da ileri sürebilir.

6. Davacının dava dilekçesinde anlaşma belgesinin geçersiz olduğunu ileri sürerek netice-i talep bölümünde alacak veya işe iade talep etmesi veya dava dilekçesinde anlaşma belgesinin geçersiz olduğunu ileri sürerek netice-i talep

bölümünde anlaşma belgesinin iptali ile alacak veya işe iade talep etmesi durumunda tek bir dava vardır. Anlaşma belgesinin geçersizliği iddiası, açılan davada ön sorun olarak incelenir. Mahkemece, alacak veya işe iade davası ile ilgili hükümden ayrı olarak anlaşma belgesinin iptaline ilişkin bir hüküm kurulması sonucu değiştirmez. Alacak ya da işe iade davasında, cevap dilekçesinde geçerli bir anlaşma belgesi olduğunun savunulması durumunda da bu husus, davada ön sorun olarak ele alınır. Diğer bir ifade ile davacıya anlaşma belgesinin iptaline yönelik ayrı bir dava açılması için süre verilmesine gerek bulunmamaktadır. Kesinlik hususu ön soruna göre belirlenemeyeceğinden, temyiz incelemesi sırasında işe iade davası mahiyeti itibarıyla kesin kabul edilir, alacak davasında ise miktara göre kesinlik belirlenir.

7. Davacı tarafından anlaşma belgesinin geçersizliğinin tespiti ile alacak veya işe iade davası birlikte talep edilmediği veya açılan davada davalı tarafça geçerli bir anlaşma belgesinin varlığı ileri sürülmediği sürece, anlaşma belgesinin iptali hususunun, 6100 sayılı Kanun'un 163 üncü maddesi bağlamında ön sorun olarak ele alınması mümkün değildir.

8. Öte yandan; 25.10.2017 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince 4857 sayılı İş Kanunu'nun(4857 sayılı Kanun) 20 nci maddesi uyarınca açılan fesih bildirimine itiraz davalarında verilen kararlar hakkında temyiz yoluna başvurulamaz. 4857 sayılı Kanun'un geçici 1 inci maddesinin dördüncü fıkrasında da İlk Derece Mahkemeleri tarafından bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararların karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tâbi olduğu hususu düzenlenmiştir. Belirtilen düzenlemeler uyarınca ilk derece mahkemelerinden 25.10.2017 tarihinden sonra verilen işe iade davalarındaki kararlar hakkında bölge adliye mahkemesi kararları kesindir, bu kararlara karşı temyiz yoluna başvurulamaz. Tek başına anlaşma belgesinin iptali talebine ilişkin davalarda verilen kararlar ise Yargıtay denetimine tâbidir. Bu şekilde 25.10.2017 tarihinden sonra her iki davanın kanun yolu da birbirinden farklı hâle gelmiştir.

9. Her iki dava için kanunlarda yer alan düzenleme ve *kanun yolları* farklı olduğundan, arabuluculuk anlaşma belgesinin iptali davası ile işe iade davası ayrı ayrı açıldığında, bu davaların ayrı görülmesi ve arabulucuğun iptali davası bekletici mesele yapılarak sonucuna göre karar verilmesi gerekmektedir.

10. Somut uyuşmazlıkta; davacı tarafından işe iade davası ve arabuluculuk tutanağının iptali davaları ayrı ayrı açılmış olup işe iade davasında, arabuluculuk tutanağının iptali davasının sonucunun bekletici mesele yapılması gerekirken davaların birleştirilerek görülmeleri isabetsizdir.

11. 6100 sayılı Kanun'un 167 nci maddesi uyarınca yargılamanın iyi bir şekilde yürütülmesini sağlamak için aralarında bağlantı bulunsa bile davaların ayrılmasına, davanın her safhasında karar verilebilir.

12. Hâl böyle olunca Mahkemece, birleştirilen Ankara 12. İş

Mahkemesinin 2023/10 Esas sayılı işe iade dava dosyası asıl davadan tefrik edilerek yeni bir esasa kaydedilmeli ve tefrik edilen davada, arabuluculuk anlaşma belgesinin iptali davası bekletici mesele yapılmalıdır. Davaların birlikte görülmesi usul ve kanuna aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının talep hâlinde davacıya iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

04.07.2024 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Davacı işçi, asıl dava dilekçesi ile işveren tarafından süreci başlatılan ihtiyari arabuluculuk sonunda düzenlenen anlaşma tutanağının gerçek iradesini yansıtmaması nedeniyle iptalini istemiş, daha sonra birleşen dava ile işveren tarafından yapılan feshin geçersizliğinin tespitine ve işe iadesine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece yapılan yargılama sonucunda asıl dava ile birleşen davanın reddine karar verilmiş, kararın davacı tarafından istinafı üzerine Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir. Karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

7036 sayılı Kanun'un 11 inci maddesi ile 4857 sayılı Kanun'un 20 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle bölge adliye mahkemelerinin işe iade davalarına ilişkin verdiği kararlar kesin olup temyiz edilemez. Hangi gerekçe ile olursa olsun işe iade davası sonucu verilen karar kesin olduğuna göre, işe iadeye ilişkin anlaşma tutanağının geçersizliğinin tespitine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın da kesin olduğu kabul edilmelidir. Öncelikle temyiz isteğinin kesinlik nedeniyle reddi gerekirdi.

Diğer yandan, 6100 sayılı Kanun'un 106 ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre kanunda belirtilen durumlar dışında tespit davası açan davacı, dava açmakta hukuken korunmaya değer güncel bir yararının bulunduğunu açıkça ortaya koymak zorundadır. Bu nedenle diğer davalarda aranan hukuki yarar yanında tespit davası açan davacının, kendisi için söz konusu olan tehlike veya tereddütlü durumun ortaya çıkaracağı zararın ancak tespit davası ile giderilebileceğini ispat etmesi gerekir. Şayet davacı, kendisini tehdit eden tehlikenin tespit davası ile giderilebileceğini ispat ederse hukuki yararının varlığından söz edilebilir. Tespit davası ile elde edilecek hukuki koruma başka bir yolla veya başka bir davayla sağlanabiliyorsa bu konuda tespit davası açmakta hukuki yarar bulunmamaktadır.

Bir dava içerisinde iddia veya savunma olarak ileri sürülebilecek hususlar da tespit davasının konusu olamaz (Hakan Pekcanıtez, Pekcanıtez Usûl, İstanbul, On Beşinci Baskı, 2018, s. 976-977).

Arabuluculuk anlaşma belgesinin iptaline yönelik dava niteliği itibarıyla bir tespit davasıdır. Bu dava ile borçlar hukuku sözleşmesi niteliğindeki anlaşmanın geçersizliğinin tespiti istenmektedir. Her tespit davasında olduğu gibi burada da davacı söz konusu davayı açmakta güncel hukuki yararının varlığını ortaya koymak durumundadır.

Anlaşma belgesinin geçersizliğinin tespiti işe iade davasında ön sorun olarak incelenebildiğine göre tespit davası ile elde edilecek hukuki korumanın başka bir yol veya dava ile sağlanabildiği açıktır. Bu durumda davacının anlaşma belgesinin iptali istemiyle ayrı bir dava açmasında güncel hukuki yararının varlığından söz edilemez. Bir an güncel hukuki yararının bulunduğu kabul edilse bile birleşen işe iade davasında da arabuluculuk anlaşma belgesinin geçersizliği ileri sürüldüğüne göre artık arabuluculuk anlaşma belgesinin geçersizliğinin tespitinde güncel hukuki yarar kalmadığı gibi derdestlik dava şartı sorunu da ortaya çıkacaktır. Bu nedenle arabuluculuk anlaşma belgesinin iptaline ilişkin açılan davanın hukuki yarar yokluğu nedeniyle usulden reddedilmesi gerekir.

Son olarak 6100 sayılı Kanun'un 168 inci maddesinin son fıkrası uyarınca birleştirme ve ayırma hususundaki kararlar tek başına bozma sebebi teşkil etmez.

Yukarıda açıklanan sebeplerle sayın çoğunluğun kararın kesin olmadığı yönündeki görüşüne ve bozma gerekçesine katılamıyorum.